

Lärarhandledning

Bakgrund

Sida är en förvaltningsmyndighet som arbetar på regeringens och riksdagens uppdrag för att skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Openaid – öppna data om det svenska biståndet

På Openaid publiceras information från myndigheter och departement i enlighet med den transparensgaranti som gäller för svenskt utvecklingssamarbete. Openaid är en webbplats som visar öppna data om det svenska biståndet. Här finns data som visar när, till vem och för vilket ändamål svenskt biståndsmedel betalats ut, samt vad det har gett för resultat.

Syftet med Openaid är att skapa insyn i det svenska biståndet. Detta görs genom att samla data från olika källor på ett och samma ställe.

Openaid drivs av Sida, på uppdrag av regeringen. På Openaid finns statistik, underlag och utbetalningar från alla myndigheter och departement som hanterar medel inom statsbudgetens anslagspost för utvecklingssamarbete.

Hur funkar Openaid?

På Openaid samlas öppna data från olika källor på ett och samma ställe. Förutom att välja ett årtal för biståndet kan du som användare filtrera webbplatsens data utifrån följande val:

- Ansvariga myndigheter
- Länder och regioner
- Samarbetspartner
- Sektorkategori och sektor
- Globala målen

- Strategier

Varför ett pedagogiskt material?

Med det här pedagogiska materialet

vill Sida öka användarvänligheten och sökbarheten genom Openaid för att erbjuda en mer heltäckande bild av vad biståndet går till. Syftet är att ge **ökad kunskap om svenskt utvecklingssamarbetes genomförande och resultat.**

Reformagendan

Vidare i "Reformagendan - Bistånd för en ny era - Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt" som anger den nya inriktningen för svenskt bistånd, står att transparensen i:

"biståndspolitikerna ska öka i syfte att säkerställa att medborgarna har kännedom om hur deras resurser nyttjas samt främja extern utvärdering. **Transparens är att visa vad som spenderas var, varför, av vem och med vilka resultat.**

[Bistånd för en ny era - Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/bistand-for-en-ny-era-frihet-egenmakt-och-hallbar-tillvaxt)

Sidas verksamhetsstrategi

I Sidas verksamhetsstrategi kan man också läsa att:

"Genom **personliga berättelser** ger Sida den enskilda människan en röst och skapar möjlighet till större förståelse för mottagaren för kommunikationen, oavsett om det handlar om hur myndigheten stödjer oberoende medier i Ukraina eller hur klimatsmart jordbruk ökar inkomster för småbrukare i Rwanda. **Transparens i utvecklingssamarbetet är att visa vad som spenderas var, varför, av vem och med vilka resultat.** Att arbeta med transparens och resultatkommunikation är därmed nära sammanlänkade uppgifter. Insynen främjar extern utvärdering och möjliggör för svenska skattebetalare att

överblicka Sveriges offentligt finansierade bistånd och att utkräva ansvar”

[Sidas verksamhetsstrategi 2024–2026](#)

Målgrupper för Sida

Målgrupperna för Sidas externa kommunikation är flera. Där ingår både direkta mottagare och de som förmedlar informationen vidare till andra. Lärare är en av flera prioriterade målgrupper i Sidas delstrategi för myndighetskommunikation

[Delstrategi – Sidas myndighetskommunikation 2024–2026](#)

Det här pedagogiska materialet syftar till att tillgängliggöra transparensen för lärare genom databasen Openaid. I förlängningen nås även elever och studenter inom det svenska utbildningssystemet. Många av övningarna kan också användas i andra sammanhang med andra målgrupper.

Det här materialet är helt i linje med Openaids syfte och mål om **transparens**, då det bidrar till att:

- Resultaten av biståndet **blir mer synliga**.
- Medborgare i mottagarländer och **svenska skattebetalare** får förutsättningar att utkräva ansvar av beslutsfattare – det begränsar utrymmet för korruption och felaktig användning av resurser.

Gymnasieskolans läroplan

Övningarna är förankrade i gymnasieskolans läroplan som bland annat uttrycker:

”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildning ska gestalta och förmedla.” (Gy 11)

Vidare talar läroplanen om vikten av att identifiera sig med andra människor utanför Sverige och ge eleverna ökad empati, något som också Sida vill bidra till:

”Skolan ska också främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Läroplanen säger att: ’... ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och för att skapa internationell solidaritet.”

I flera ämnen i kursplanerna finns stöd för frågorna som tas upp i materialet, särskilt för lärare som undervisar i: Samhällskunskap 1–3, Svenska 1–3 samt Retorik och Skrivande, Engelska 5–7, Geografi 1–2, Religionskunskap 1–2, Naturkunskap, Biologi och specialisering.

Materialet kan också ingå i valbara kurser som Internationell ekonomi, Internationella relationer och Gymnasiearbetet.

Den europeiska deklARATIONEN om global utbildning fram till 2050

Innehållet i materialet tangerar också det som den så kallade DublindeklARATIONEN om global utbildning lyfter fram:

”Global Utbildning gör det möjligt för människor att kritiskt reflektera över världen och sin plats i den; att öppna sina ögon, hjärtan och sinnen för realiteter i världen på lokal och global nivå. Det ger människor möjlighet att förstå, föreställa sig, hoppas och agera för att åstadkomma en värld av social- och klimaträttvisa, fred, solidaritet, jämlikhet och jämställdhet, planetär hållbarhet och internationell förståelse. Det innebär respekt för mänskliga rättigheter och mångfald, inkludering och ett anständigt liv för alla, nu och i fram

[DublindeklARATIONEN.pdf \(squarespace.com\)](#)

Agenda 2030

Globala målen för hållbar utveckling ger också ett tydligt mandat för innehållet i vårt pedagogiska material. 2015 kom världens länder överens om 17 globala mål för hållbar utveckling. Målen

sammanfattas i Agenda 2030 och är de mest ambitiösa målen för hållbar utveckling som FN:s generalförsamling har antagit.

Agenda 2030 slår fast att länderna tillsammans ska arbeta för att bland annat:

- avskaffa fattigdom
- minska ojämlikheter och orättvisor i världen
- främja fred och rättvisa
- lösa klimatkrisen

Globala målen för hållbar utveckling ger också ett tydligt uppdrag att arbeta med globala hållbarhetsfrågor i skolan. För dig som lärare finns ett specifikt uppdrag i de Globala målen, genom delmål 4.7, som handlar om att alla studerande ska få de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling.

Det kan ske genom utbildning kring bland annat hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, ickevåld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

[Mål 4: God utbildning för alla - Globala målen \(globalamalen.se\)](https://globalamalen.se)

Hur är materialet utformat?

- Ämnesövergripande övningar där många ämnen och lärare kan bidra.
- Ett tydligt syfte med övningarna. Alla övningar beskriver syfte, metod och tidsåtgång, läroplanskoppling, koppling till Sidas olika teman och målgrupp för att du som lärare lättare kan få en överblick och se hur den kan passa in i din ordinarie undervisning.

- Öppna frågor som uppmuntrar till reflektion och dialog.
- Deltagaraktiva övningar som uppmuntrar till handlingskompetens.
- En mångfald av övningar (läsa-skriva-diskutera-analysera) och arbetssätt att välja mellan för att tillgodose olika inlärningsmodeller.